

Araştırma Makalesi

Ekonomi Okuryazarlığının Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi

The Impact of Economic Literacy On Entrepreneurship Intention

Serkan DİLEK Kastamonu Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü Kuzeykent Külliyesi Kastamonu/ Türkiye serkan.dilek@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-0393-4509	Hayrettin KESGİNGÖZ Karabük Üniversitesi Demir Çelik Kampüsü İİBF/ İktisat hayrettinkesgingoz@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-5143-4891	Ebru Nergiz Gelişim Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Avcılar/İstanbul energiz@gelisim.edu.tr https://orcid.org/0000-0003-2486-2388
--	---	---

Makale Gönderme Tarihi 086.01.2019	Revizyon Tarihi 05.02.2019	Kabul Tarihi 11.02.2019
--	--------------------------------------	-----------------------------------

Öz

Girişimciler ülkelerin ekonomik hedeflerini gerçekleştirmeleri açısından oldukça önemli faktörlerden biridir. Ekonomi Okuryazarlığı girişimcilerin doğru iktisadi kararlar vermesine yardımcı olacak ve böylece girişimcinin ve toplumun refahının artmasına vesile olacaktır. Ayrıca girişimci adaylarının kendilerine güvenini artıracaktır. Bu açıdan girişimciler için ekonomi okuryazarı olmak önem arz etmektedir. Bu çalışmada ekonomi okuryazarlığının girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini incelemeyi amaçladık. Bu amacı gerçekleştirmek için Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerinde bir anket gerçekleştirdik. Bulgular, ekonomi okuryazarlığının girişimcilik niyetini pozitif yönlü olarak etkilediğini ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Ekonomi Eğitimi, Girişimcilik Niyeti, Ekonomi Okuryazarlığı*

JEL KODU: A23, L26

Abstract

Entrepreneurs are one of the most important factors for the realization of the economic targets of countries. Economic literacy helps entrepreneurs in making right decisions and by this way causes increase in wealth of entrepreneurs and society. Additionally, it increases self-confidence of entrepreneur candidates. In this perspective, being economic literant is important for entrepreneurs. In this research we conducted an survey on the students of Kastamonu University Economics and Administrative Sciences Faculty. According to findings economic literacy affects entrepreneurship positively.

Keywords: *Economic Education, Entrepreneurship Intention, Economic Literacy*

JEL CODES: A23, L26

Önerilen Atıf /Suggested Citation

Dilek S., Kesgingöz, H., Nergiz, E.,2019. Ekonomi Okuryazarlığının Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi, , *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(1), 89-107.

1. GİRİŞ

Küreselleşen Dünyada girişimciliğin önemi daha iyi anlaşılmakta ve girişimcilik üzerine yapılan araştırmaların sayısı giderek artmaktadır (Şeşen ve Basım, 2012, s.21). Girişimciliğin ekonomi içindeki önemi artık toplumun geneli tarafından kabul edilmektedir (Top, 2006, s.3). Ülkelerin kalkınma ve sürdürülebilir ekonomik büyüme hedeflerini gerçekleştirmede en önemli yardımcılarının piyasalardaki fırsatları değerlendiren yeni iş fikirlerini gerçekleştiren dinamik bireyler yani girişimciler oldukları düşünülmektedir (Kahya ve İmamoğlu, 2015, s.140). Dolayısıyla üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri ve nasıl girişimciliğe özendirilecekleri de politika yapıcılar ve araştırmacılar tarafından ilgi çekmekte (Şeşen ve Basım, 2012, s.21); girişimcilere verilen teşvikler ile destekler her geçen gün daha da artmaktadır. Çeşitli devlet kuruluşları (KOSGEB, TKDK vs) ve finansal kurumlar tarafından verilen desteklere rağmen Türkiye’de işgücü içerisinde girişimcilerin sayısının az olması, genç nüfus potansiyelini etkin biçimde kullanmadığını göstermektedir (Uysal ve Güney, 2017, s.28). Türkiye’de gençlerin girişimciliği sosyal açıdan cazip görmediklerini ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır (Top vd. 2012).

Girişimcilerin başarılı olması için ekonomi hakkında yeterince bilgi sahibi olması ve doğru ekonomik kararları alması gerekmektedir (Kahya ve İmamoğlu, 2015, s.145). Genç nüfusun ekonomi okuryazarlığının artmasının girişimci adaylarının sayısını artıracığı ve rekabet ortamında girişimcilerin daha başarılı olmalarını sağlayacağı düşünülmektedir (Kahya ve İmamoğlu, 2015, s.140). Diğer bir deyişle ekonomi okuryazarlığı girişimcilik niyetlerini olumlu yönde etkilemekte ve bu nedenle ülke ekonomi politikasını yürütenler açısından önem arz etmektedir.

Bu çalışmada amaç girişimcilik niyeti ile ekonomik okuryazarlık arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Ekonomik okuryazarlığın ölçümü için daha önceki çalışmalarda kullanılan ölçekler (Kahya ve İmamoğlu, 2015) yerine ekonomi hakkında temel bilgiler soran bir test kullanılmıştır. Bu yönüyle daha önceki çalışmalardan farklılık göstermektedir. İlk aşamada girişimcilik niyeti ve ekonomi okuryazarlığı hakkında literatür taraması yapılmıştır. İkinci aşamada ise Kastamonu Üniversitesi öğrencilerine yapılan test ve anket (ekonomi bilgisi testi ve girişimcilik niyeti anketi) sonuçları ele alınmıştır. Test ve anket sonuçları istatistik paket programları aracılığıyla çeşitli istatistiksel testlerden geçirilmiş; girişimcilik niyetleri ile ekonomi okuryazarlığı arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

2. GİRİŞİMCİLİK NİYETİ

Girişimciler, yeni iş fikirlerini gerçekleştirerek yeni istihdam alanları ortaya çıkarmakta, ekonomik büyümeyi sağlamakta, üretimi artırmaktadır. Girişimcilik kavramı, Fransızca “Entrepreneur” sözcüğünden gelmektedir ve girişimcilik üzerinde ilk akademik çalışmalar Say ve Cantillon tarafından yapılmıştır (Top, 2006, s.4-5). Girişimcilik hakkında pek çok tanım bulunmaktadır. Girişimci için piyasadaki fırsatları tespit ederek takibini yapacak yeni örgüt yapılarını oluşturmak suretiyle yeni iş fırsatları ortaya çıkartan kişi tanımı yapılabilir (Top vd. 2012, s.935;Bygrave, 1991, s.14). Ayrıca piyasadaki fırsatları görüp değerlendirebilen ve bunları uygulanabilir ve pazarlanabilir fikirler haline sokabilen kişi olarak da tanımlanabilir (Alparslan vd. 2017, s.149). Schumpeter’in yaklaşımına göre ise girişimci yenilikleri ortaya koyarak düzeni bozan kişidir, yani yenilikçi kişiliktir (Şeşen ve Basım, 2012, s.22). Kısaca üretim faktörlerini bir araya getirip üretime yönlendiren kişi olarak da tanımlı yapılabilir (Dilek, 2017, s.263).

Günümüzde üretim faktörlerinin en önemlisi olarak kabul edilmektedir (İrmiş ve Barutçu, 2012, s.1; Küçük, 2015, s.30). Girişimcilik; işsizlik ve yoksulluğun önüne geçilmesinde mükemmel bir vasıta olmakla beraber ülkelerin kötü kaderlerinin değiştirilmesine ve gelecek hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olan temel faktördür. Bu nedenden ötürü gençlerin girişimci olmaları politika yapıcılar tarafından desteklenmektedir, fakat girişimci olmak için gençlerin niyetinin olması gereklidir. Girişimcilik niyeti için pek çok tanım yapılabilir. Yaygın olarak ilgiyi, denetimi ve eylemi belli bir amaca doğru yönelten ruh hali biçiminde girişimcilik niyetinin tanımını

yapmak mümkündür (Kahya ve İmamoğlu,2015, s.144, Zhang vd. 2014, s.624). Ayrıca bireyin kendi işini kurmak için gayret göstermesi ve bu gayrete bağlılığı biçiminde de tanımlanabilir (Şeşen ve Basım, 2012, s.22; Krueger ve Carsrud, 1993). En basit biçimde ise işe başlama taahhüdü veya girişimcilik davranışının öncülü olarak girişimcilik niyetinin tanımı yapılabilir (Zhang vd. 2014, s.624). Girişimcilik niyetleri; fırsatlar ve amaçlara (davranış ve iş planları tarafından yönlendirilen amaçlar) dayanmaktadır (Top vd. 2012, s.935) Üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmalarda öğrencilerin çoğunun mezuniyet sonrasında kendi işini kurma niyetinde olduklarını göstermektedir (İrmiş ve Barutçu, 2012, s.2).

Girişimcilik niyetinin demografik, kişisel ve çevresel etmenler olmak üzere üç etmen tarafından etkilendiği kabul edilmektedir (Şeşen ve Basım, 2012, s.22). Gençlerin (Şeşen ve Basım, 2012, s.23), erkeklerin (İrmiş ve Barutçu, 2012, s.5; Wang ve Wong, 2004, Alparslan vd. 2017) ve yüksek gelirli aileye sahip olanların (Özler vd.2017, s.739) girişimciliğe daha eğilimli oldukları yönünde akademik çalışmalar mevcuttur. Kişisel etmenler açısından ise başarıya ihtiyacı, içsel kontrol odağı, risk alabilme ve öz yeterlilikler ön plana çıkmaktadır (Özler vd.2017, s.737). Çevresel etmenler ise sosyal, siyasi, iktisadi, teknolojik ve kültürel etmenlerden oluşmaktadır (Timuroğlu ve Çakır, 2014, s.122; Alpaslan vd. 2017). Ayrıca girişimci kişilik te girişimcilik niyetini etkileyen faktörlerden biridir. İrmiş ve Barutçu (2012, s.9) yaptıkları çalışmada kendisini girişimci kişiliğe sahip olarak niteleyenlerin yaklaşık %77'sinin gelecekte kendi işini kurmaya niyetli olduklarını; kendisini girişimci kişiliğe sahip olarak nitelendirmeyen öğrencilerin ise sadece %43,7'sinin gelecekte kendi işini kurma niyetinde olduklarını ortaya koymuştur.

Literatürde girişimcilik niyetini açıklayan üç önemli model Shapero ve Sokol (Girişimci olay), Bird (Girişimci Niyet) ve Ajzen (planlı Davranış) modelleridir (Şeşen ve Basım, 2012, s.22; Yeşilay ve Yavaş, 2017, s.154). Girişimcilik oluşturma sürecine çok yönlü yaklaşan Shapero ve Sokol, girişimcilik niyetini etkileyen faktörleri algılanan arzulanabilirlik, algılanan fizibilite ve hareket etme eğilimi olarak sıralamaktadır. Kişi önce yeni iş kurma isteği duymakta ve sonra bu isteğin imkan dahilinde olup olmadığını araştırdıktan sonra yeni iş kurma kararını vermektedir (Boratay ve Uysal, 2016, s.31-32). Bird modelinde ise sosyal, politik ve ekonomik etmenlerin, bireysel tarih ve yetenekler ve mevcut kişilik etmenlerin, rasyonel analitik düşünce etmeninin ve sezgisel holistik bağlamsal düşünce etmeninin girişimcilik niyetini etkilediğini belirtmektedir (Bird, 1988, s.444). Ajzen planlı davranış modelinde davranış üç bileşenin bir sonucu olarak betimlenir. Bu bileşenler kişisel tutum, öznel norm ve algılanan davranışsal kontrolüdür. Kişi bir girişimciliğe olumlu açıdan bakarsa (kişisel tutum), toplumun ve önde gelen kişilerin girişimciliğe bakış açısı olumlu (Öznel norm) ise kişisel algıların girişimcilik üzerine etkisi var (algılanan davranış kontrolü) ise kişi girişimcilik faaliyetinde bulunacaktır (Boratay ve Uysal, 2016, s.31). Kısaca Ajzen planlı davranış modeli bireylerin davranışlarını etkileyen etmenler üzerinde çalışmaktadır.

3. EKONOMİ OKURYAZARLIĞI VE GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNE ETKİSİ

Günümüzde insanlar tüketim, üretim, iş hayatı, varlıkların değerlendirilmesi gibi pek çok konuda iktisadi ve finansal kararlar vermek durumunda kalmaktadır (Berekeci vd. 2018, s.46). Küreselleşme ile bilgi-iletişim teknolojilerinde meydana gelen ilerlemeler de kişilerin vermeleri gereken iktisadi kararları daha karmaşık hale getirmektedir (Yayar ve Karaca, 2017, s.50; Yücel ve Çiftçi, 2018, s.146; Barış ve Şeker, 2017, s.80). Bu iktisadi kararlarda isabet oranının artması, doğru kararların verilmesi, insanların iktisadi hedeflerine ulaşabilmesi, iktisadi ortamda meydana gelişmeleri anlaması ise çoğunlukla tecrübe ve ekonomi ile finans bilgisine sahip olmaya dayanmaktadır (Durmuş ve Yardımcıoğlu, 2018, s.169). Ekonomi okuryazarlığı kavramı bu noktada devreye girmektedir.

Ekonomi okuryazarlığı hakkında pek çok tanım bulunmakla beraber “ekonomik sorunların yorumlanması ve çözüme kavuşturulmasında farklı seçenekleri gözden geçirme, maliyet ve karları tanıma, ekonomik koşullardaki ve kamusal politikalardaki değişmelerin sonuçlarını inceleme, ekonomik verileri toplama ve organize etme, kar ve maliyetleri tartma yeteneği” (Dilek

vd. 2016, s.1866; Gerek ve Kurt, 2011, s.60) ve “ekonomik gelişmeleri ve bu gelişmelerin etkilerini yorumlayabilme becerisi” (Kahya ve İmamoğlu, 2015, s.140) tanımları sık olarak kullanılmaktadır. Teyyare vd. (2018, s.100), ekonomi okuryazarlığını “temel ekonomik kavramların ne olduğunu bilebilme, karşı karşıya olduğu ekonomik durum ve problemleri anlama, yorumlama ve çözümü için gerekli fiili davranışlarda bulunabilme” yeteneği olarak tanımlamaktadır. Çok sayıda tanım bulunmakla beraber bu tanımların çoğu birbirine benzemektedir ve ortak noktaları bireylerin ekonomi bilgisine ve becerisine dayanarak etkin kararlar alınmasına yardımcı olduğudur. Literatürde ekonomi okuryazarlığı yerine finansal okuryazarlık terimi de kullanılabilir (Barış ve Şeker, 2017, s.80). Ekonomi okuryazarlığı sayesinde bireyler karar verebilme, iktisadi akıl yürütebilme, gerçek hayatta karşılaşılan sorunların çözümünü bulabilme, temel iktisadi kavram ve ilkelerin kavranabilmesi konularında yeterliliğe sahip olacaklardır (Yayar ve Karaca, 2017, s.50).

Bireylere ekonomi okuryazarlığı yeteneklerinin kazandırılmasının veya söz konusu yeteneklerinin artırılmasının ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınma gibi makro ekonomik hedefleri gerçekleştirmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çünkü ekonomik okuryazar olan bireyler fazla borçlanmayacaklar, finansal araçları daha etkin kullanacaklar, karar verirken maliyet-fayda analizini kullanacaklar ve iktisadi gelişmelerin neden-sonuç ilişkilerini daha iyi kuracaklardır (Yayar ve Karaca, 2017, s.50). Bu nedenle ülke ekonomi politikalarını yürütenler ekonomi ve finansal okuryazarlık konularına ilgi göstermişlerdir (Çömlekçi, 2017, s.1424; Yücel ve Çiftçi, 2018, s.144; Barış ve Şekerci, 2017, s.81). Türkiye’de bireysel emeklilik sistemine ve Borsa İstanbul yatırımlarına ilginin azlığında ekonomik ve finansal okuryazarlığın gelişmemiş olmasının rolü tartışılmaktadır (Kocabıyık ve Teker, 2018, s.118).

Ekonomik okuryazarlık temel ve uzmanlaşmış olmak üzere iki farklı seviyede ele alınabilir. Temel düzeyde birey; risk, faiz oranları ve enflasyon konularına hakim olabilir. Uzmanlaşmış düzeyde ise birey risk ve gelir arasında ilişkiyi yorumlarken finansal araçları etkin biçimde kullanabilmektedir (Lusardi, 2008).

Bireysel açıdan bakıldığında ekonomi okuryazarlığı bireylerin faydalarını maksimize etmelerine, birikim kararlarını daha etkin vermelerine yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla gençler için ekonomi okuryazarlığı oldukça önemlidir. Çünkü gençler iktisadi kararlarını verirken daha acemice kararlar verebilmektedir (Barış ve Şeker, 2017, s.81).

Gençlerin ekonomi okuryazarı olmasından beklenebilecek faydalardan biri de girişimcilik eğilimlerini, niyetlerini ve nihayetinde girişimci sayılarını artırmasıdır. Ekonomi okuryazarı bireyler bir yandan girişimcinin değerini ve ekonomi açısından önemini kavrayacaklar diğer yandan da rekabet ve piyasa yapısının fiyatlara nasıl yansıdığını anlayarak üretici olarak daha bilinçli kararlar alacaklardır (Gerek ve Kurt, 2011, s.61). Ekonomiden, ekonomiden çevreden haberdar olan bireylerin daha cesur davranarak girişimciliği bir kariyer olarak seçebilecekleri düşünülmektedir. Girişimci adaylarının iş kurmalarının önündeki en önemli engellerden biri teknik bilgi (know-how) eksikliğidir (Gözek ve Akbay, 2012, s.51).

Girişimciler ve girişimci adaylarının ekonomik ve finansal okuryazarlıkları hakkında gerçekleştirilen çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Kahya ve İmamoğlu (2015) Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada girişimcilik niyeti ile ekonomi okuryazarlığı arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki bulmuşlardır. Yani gençlerin ekonomi okuryazarlığı arttıkça girişimcilik niyeti de artmaktadır. Fatoki (2014), Güney Afrika’daki küçük işletmelerin çoğunun sahibinin finansal okuryazarlığının yeterli olmadığını ve bu nedenle de yönetim sorunu olduğunu belirtmiştir. Wood ve Doyle (2002) yaptıkları çalışmada ekonomi okuryazarlığı arttıkça kişilerin çalıştıkları işte daha yüksek mertebeye yükseldiklerini göstermiştir. Dang vd. (2017) Vietnamlı bireysel yatırımcılar üzerinde yaptıkları çalışmada Vietnamlı yatırımcıların temel düzeydeki finansal okuryazarlık açısından ileri seviyede olmakla beraber uzman seviyede finansal okuryazarlığa sahip olmadıklarını ve finansal okuryazarlık konusunda kendilerine

güvenmediklerini ortaya koymuştur. Ripain vd. (2017), Malezya’da gerçekleştirdikleri çalışmada Girişimcilik niyeti ile finansal okuryazarlık arasında bağlantı olduğunu ve bu nedenle finans, ekonomi eğitiminin mümkün olduğunca erken yaşta başlaması gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Usama vd. (2018), az gelişmiş ekonomilerde finansal bilgi, davranış ve tutumun girişimci işletmelerin performansına olumlu etkisini incelemiştir.

4. YÖNTEM

Ekonomi okuryazarlığı ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) üç ve dördüncü sınıf öğrencileri üzerinde yüzyüze görüşme yöntemiyle bir anket gerçekleştirilmiştir. 2018-2019 eğitim öğretim yılında 07.11.2018 tarihi itibarıyla Kastamonu Üniversitesi İİBF iktisat, işletme, siyaset bilimi ve kamu yönetimi, bankacılık ve finans bölümlerinde kayıtlı üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri sayısı 1496’dır. Erkek öğrencilerin sayısı 786 iken kadın öğrencilerin sayısı 710’dur. Küçük (2016, s.95), 5000 kişilik bir evren için %5 hata payı ile çalışma yapmak için 356 kişilik örnek kütle büyüklüğü seçmenin yeterli olacağını belirtmiştir. Basit tesadüfi örnekleme ile öğrenciler belirlendi. Önce fakültede üç ve dördüncü sınıf öğrencilerinin listesi alındı ve bu listeden tesadüfi olarak 500 öğrenci seçildi. Seçilen 500 öğrenciden 78’ine ulaşılamadı. Bu nedenle ulaşılan 422 öğrenci üzerinde anket uygulandı. Anket üç bölümden meydana gelmektedir. İlk bölümde öğrencilere ait demografik bilgilere ait sorular bulunmaktadır. İkinci Bölümde öğrencilerin mikro ve makro iktisat bilgilerini ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise Ajzen planlı davranış teorisine göre düzenlenmiş girişimcilik niyeti anketi (EIQ) kullanılmıştır (Linan ve Chen, 2009). Bu bölümde Beşli Likert ölçeğinden yararlanılmıştır.

5. BULGULAR

Çalışmanın anket kısmı üç bölümden oluşmaktadır.

5.1 Demografik Bulgular

Uygulanan anket sonucu demografik sonuçlar Tablo 1’de paylaşılmıştır.

Katılımcıların çoğunluğu 20, 21, 22 ve 23 yaş gruplarında yoğunlaşmıştır. Bunun nedeni katılımcıların lisans üçüncü, dördüncü sınıflar, mezun olması gerekirken üçüncü ve dördüncü sınıf derslerini alanlardan oluşmasıdır. Katılımcılar arasında erkekler ile kadınların oranı hemen hemen birbirine eşittir. Fakültede eğitim gören öğrencilerin arasında erkek ve kadınların oranının birbirine yakın olması ile uyumlu bir sonuçtur. Katılımcıların büyük çoğunluğunun aile geliri 2001 ile 4000 TL arasındadır. Kastamonu üniversitesi genelde çevre illerden lisans öğrencisi almaktadır ve Kastamonu, Türkiye’nin gelişmekte olan illerinden biridir. Dolayısıyla katılımcıların ailelerinin aylık gelirinin yüksek olmaması sürpriz değildir. Katılımcılar arasında iktisat, işletme, siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümü öğrencilerinin payları birbirine yakındır. Bankacılık ve Sigortacılık bölümü öğrencilerinin sayısı biraz düşüktür. Zira Bankacılık ve Sigortacılık bölümü diğer bölümlere göre daha yeni kurulmuştur ve dördüncü sınıf öğrencileri bulunmamaktadır. Bölümün üçüncü sınıf öğrencilerinin sayısı da diğer bölümlere göre biraz daha düşüktür. Katılımcıların büyük çoğunluğunun ailesi Karadeniz bölgesinden gelmiş olması doğal karşılanmalıdır. İkinci sırada İç Anadolu bölgesi gelmektedir, çünkü Ankara’nın Kastamonu’ya yakınlığı nedeniyle Kastamonu Üniversitesi’ne gelen çok sayıda öğrenci bulunmaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu il ve ilçe merkezlerinden gelmektedir. Kastamonu, Türkiye’nin en fazla köye sahip olan illerinden biri olmasına karşın ailesi köyde olan katılımcıların oranı sadece %16,1’dir. Bu oranı Türkiye’de şehirleşme oranının yükselmesine ve dolayısıyla ailesi il ve ilçe merkezlerinde yaşayan öğrencilerin sayısının yüksekliğine bağlamak zor olmayacaktır.

Tablo 1. Demografik Veriler

Yaş	Frekans	Yüzde	Cinsiyet	Frekans	Yüzde
19 Yaş ve altı	29	6,9	Erkek	210	49,8
20 yaş	99	23,5	Kadın	212	50,2
21 yaş	105	24,9	Toplam	422	100
22 yaş	70	16,6	Bölümünüz	Frekans	Yüzde
23 yaş	64	15,1	İktisat	160	37,9
24 yaş ve üstü	55	13	İşletme	119	28,2
Toplam	422	100	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	103	24,4
Aile Aylık Geliri	Frekans	Yüzde	Bankacılık ve Finans	40	9,5
0-2000 TL	128	30,3	Toplam	422	100
2001-4000 TL	182	43,1	Ailenizin Yaşadığı Bölge	Frekans	Yüzde
4001-6000 TL	62	14,7	Marmara	71	16,8
6001 TL ve üstü	50	11,9	Ege	29	6,9
Toplam	422	100	Akdeniz	28	6,6
Yaşadığınız Yer	Frekans	Yüzde	Karadeniz	149	35,3
İl Merkezi	253	60	İç Anadolu	97	23
İlçe Merkezi	101	23,9	Doğu ve Güneydoğu anadolu	18	4,3
Köy	68	16,1	Türkiye dışı ülke	30	7,1
Toplam	422	100	Toplam	422	100

5.2 Mikro İktisat ve Makro İktisat Testleri Hakkında Bulgular

İkinci bölümde katılımcılara Mikro iktisat ve Makro iktisat alanlarında onar adet soru içeren iki test uygulanmıştır. Bu testlerin sorunları hazırlanırken Hatırlı (2017) ve Berber (2016) kaynaklarından yararlanılmıştır.

Mikro İktisat sorularına verilen soruların cevapları ve yüzdeler doğru oranları Tablo 2’de verilmiştir. Katılımcılar, mikro iktisat sorularının %41,2’sine doğru cevap vermişlerdir. En yüksek oranda doğru cevap talep kanunu ile ilgili olarak sorulan birinci soruya (%79,4) en düşük oranda doğru cevap ise azalan verimler yasası hakkında sorulan altıncı soruya (%20,9) verilmiştir.

Tablo 2. Mikro İktisat Soruları

	Doğru	Doğru %
1-) Diğer şartlar sabitken bir malın fiyatı artarsa aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir? a) Malın talebi artar b) Malın talebi azalır c) Malın talebi sabit kalır. d) Bilinemez	335	79,4

Kaynak: Hatırlı (2017, s.14) Doğru Cevap: B		
2-) Aşağıdakilerden hangisi tüketicilerin bir mala olan talebini etkilemez? a) Malın Fiyatı b) Tüketici Geliri c) Tamamlayıcı mal Fiyatı d) Malın üretiminde kullanılan hammadde fiyatları Kaynak: Hatırlı (2017, s.26-27) Doğru Cevap: D	296	70,1
3-) Bir malın fiyatındaki yüzdelerik değişiminin talep miktarında ortaya çıkardığı yüzdelerik değişmeyi (esneklik) hangisi etkilemez? a) Hammadde fiyatları b) tüketicinin malı ikame edebilmesi c) malın zorunluluk seviyesi d) alışkanlıklar Kaynak: Hatırlı (2017, s.44-45) Doğru Cevap: A	211	50
4-) Balıkçıların avı iyi geçerse yani fazla miktarda balık tutarlarsa (arz artarsa) balık piyasasında hangisi olur? a) Balık fiyatları azalır b) Balık fiyatları artar c) Balık fiyatları değişmez d) Bilinemez Kaynak: Hatırlı (2017, s.93-94) Doğru Cevap: A	247	58,5
5-) Devlet, üreticiyi korumak amacıyla piyasada oluşacak fiyatın asgari seviyesini denge fiyatından yüksek belirlerse aşağıdakilerden hangisi oluşur? a) Talep fazlası oluşur. b) Karaborsa oluşur. c) Arz fazlası oluşur d) Satıcıların önünde kuyruklar oluşur. Kaynak: Hatırlı (2017, s.112-113) Doğru Cevap: C	124	29,4
6-) Bir malın üretiminde kullanılan işgücü sürekli birer birer artırılırken makine, araç ve gereç sayısı sabit kalıyorsa aşağıdakilerden hangisi olur? a) Üretim sürekli artar b) Üretim sabit kalır c) Üretim sürekli azalır d) üretim önce hızlı artar, sonra yavaş artar ve en son azalır Kaynak: Hatırlı (2017, s.194) Doğru Cevap: D	88	20,9
7-) Firmanın sabit maliyeti 1000 TL ve değişken maliyeti mal başına 5 TL'dir. Firma toplam 500 adet mal üretiyorsa toplam maliyeti ne kadardır? a) 1500 b)3500 d)1005 e)200 Kaynak: Hatırlı (2017, s.228-229) Doğru Cevap: B	102	24,2
8-) Firmanın üretim miktarı sürekli artırıldıkça ortalama maliyetler ne olur? (Ortalama maliyet eğrisini düşünün). a) Sürekli azalır b) sürekli artar c) sabit kalır d) önce azalır sonra artar	97	23

Kaynak: Hatırlı (2017, s.252-253) Doğru Cevap: D		
9-) Aşağıdakilerden hangisi tek firmanın varlığını sürdürdüğü piyasaların oluşma nedenlerinden değildir? a) Yasal nedenler b) temel bir girdinin tek firma tarafından kontrolü c) Türkiye Rekabet Kurumu varlığı d) Firmalar arası Anlaşmalar Kaynak: Hatırlı (2017, s.294-295) Doğru Cevap: C	127	30
10-) Aşağıdaki piyasalardan hangisinde firmaların fiyatı belirleme gücü daha yüksektir? a) Tüm üretimi tek firmanın üstlendiği piyasa b) 4 firmanın tüm üretimi gerçekleştirdiği piyasa c) çok sayıda firmanın bulunduğu piyasa d) 5 firmanın farklılaşmış mal ürettiği piyasa Kaynak: Hatırlı (2017, s.386) Doğru Cevap: A	110	26

Bölgümlere göre mikro iktisat test sonuçlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için One way Anova testi yapılmıştır. Anova testi sonuçları bölümler açısından farklılık olduğunu göstermektedir (F:33,402 ve Sig:0,000). Levene testi sonucunda varyanslar homojen olmadığı (Sig:0,001) için Tamhane's T2 testi ile hangi gruplar arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu test sonuçlarına göre iktisat bölümü öğrencileri ile diğer bölüm öğrencileri; İşletme bölümü öğrencileri ile Kamu yönetimi öğrencileri; işletme bölümü öğrencileri ile bankacılık ve sigortacılık öğrencileri arasında %5 seviyesinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. İktisat bölümü öğrencilerinin doğru cevap verme oranı %48,4; işletme bölümü öğrencilerinin %42,7; Siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğrencilerinin %31,5 ve Bankacılık-sigortacılık öğrencilerinin ise %32,5'dur. İktisat bölümü öğrencilerinin başarısı diğer bölümlere göre daha yüksektir. Bu sonucu iktisat bölümü öğrencilerinin iktisat hakkında daha fazla ders almasına bağlamak mümkündür. Siyaset bilimi ve kamu yönetimi ve Bankacılık-sigortacılık öğrencileri "İktisada Giriş 1" dersi almış olmakla beraber "mikro iktisat" dersi almamışlar ve dolayısıyla doğru cevap verme oranları düşük gerçekleşmiştir.

Erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için Independent Sample T test uygulanarak cinsiyete göre farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Sig:0,658). Erkeklerin ortalaması 4,08 iken kadınların ortalaması ise 4,15'tir ve %5 seviyesinde aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Yaş göre mikro iktisat test sonuçlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını tespiti için One way Anova testi yapılmıştır. Anova testi sonuçları yaş grupları açısından farklılık olduğunu göstermektedir (F:29,369 ve Sig:0,000). Levene testi sonucunda varyanslar homojen olmadığı (Sig:0,000) için Tamhane's T2 testi ile hangi gruplar arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu test sonuçlarına göre 19 yaş ve altı ile diğer yaş grupları arasında; 20 yaş ve diğer yaş grupları arasında; 21 yaş ile 24 yaş ve üstü grupları arasında 23 yaş ve 24 yaş grupları arasında farklılıklar tespit edilmiştir. 19 yaş ve altının ortalaması 2,38; 20 yaş grubunun ortalaması 3,16; 21 yaş grubunun ortalaması 4,23; 22 yaş grubunun ortalaması 4,80; 23 yaş grubunun ortalaması 4,50 ve 24 yaş ve üstü grubun ortalaması ise 5,24'dür. Genelde yaş arttıkça mikro iktisat testi sonuçları da yükselmektedir. Bunun nedeni olarak yaş arttıkça daha fazla mikro iktisat ve bağlantılı ders görülmesi düşünülmektedir.

Ailenin aylık geliri, ailenin yaşadığı bölge ve ailedeki kişi sayılarına göre mikro iktisat test sonuçlarında farklılık olup olmadığı parametrik testler ile test edilmiş ancak %5 seviyesinde anlamlı farklılıklar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca Berber (2016)'dan faydalanılarak hazırlanan makro iktisat sorularına verilen doğru cevap sayıları ve yüzdeleri de Tablo 3'de verilmiştir. Katılımcılar soruların yaklaşık %40'ına doğru cevap vermişlerdir. En yüksek oranda doğru cevap faiz oranlarının etkisi hakkında sorulan altıncı soruya (%58,1) ve en düşük oranda doğru cevap ise açık piyasa işlemleri hakkında sorulan onuncu soruya (%18,5) verilmiştir.

Tablo 3. Makro İktisat

	Doğru	Doğru %
<p>1-) Belirli bir zaman Diliminde bir ülkenin coğrafi sınırları içinde üretilmiş olan bütün nihai mal ve hizmetlerin piyasa fiyatları cinsinden değerlerinin toplamı nedir?</p> <p>a) Enflasyon b) Gayrisafi yurtiçi hasıla c) Gayrisafi Milli Hasıla d) Nominal Gelir</p> <p>Kaynak: Berber (2016, s.22) Cevap: B</p>	198	46,9
<p>2-) Bir ekonomide 2014 yılı Reel GSYİH değeri 950 TL iken bu değer 2015 yılında 1050 TL'ya yükselmiştir. 2015 yılının Büyüme hızı ne kadardır?</p> <p>a) %2 b) %6,5 c) %10,5 d) %20,5</p> <p>Kaynak: Berber (2016, s.58-59) Cevap: C</p>	204	48,3
<p>3-) Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içinde çalışmak isteyenlerin oranı aşağıdakilerden hangisidir?</p> <p>a) İşgücüne katılım oranı b) işsizlik oranı c) enflasyon oranı d) İstihdam oranı</p> <p>Kaynak: Berber (2016, s.91) Cevap: A</p>	165	39,1
<p>4-) Ekonomik büyüme arttıkça aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir? (Okun yasası)</p> <p>a) Enflasyon azalır b) Gayrisafi Yurtiçi Hasıla düşer c) yatırımlar azalır d) işsizlik oranı düşer</p> <p>Kaynak: Berber (2016, s.105) Cevap: D</p>	143	33,9
<p>5-) Aşağıdakilerden hangisi enflasyonun etkilerinden değildir?</p> <p>a) Fiyatlar düşme eğilimindedir. b) Gelir Dağılımını bozar c) yatırımlar azalır. d) orta gelir grubunun yok olmasına neden olur</p> <p>Kaynak: Berber (2016, s.134-135) Cevap: A</p>	168	39,8
<p>6-) Faizlerin artması aşağıdakilerden hangisine neden olur?</p> <p>a) Yatırımları artırır b) yatırımları azaltır c) yatırımları etkilemez. d) yatırımlar üzerindeki etkisi bilinemez</p>	245	58,1

Kaynak: Berber (2016, s.189) Cevap: B		
7-) Ekonomide işsizlik ve atıl kapasite olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi uygulanmalıdır? (Keynesçilere göre) a) Vergiler artırılmalıdır. b) kamu harcamaları azaltılmalıdır c) kamu harcamaları artırılmalıdır d) para arzı azaltılmalıdır Kaynak: Berber (2016, s.234-235) Cevap: C	162	38,4
8-) Sabit döviz kuru sisteminde milli paranın yabancı paralar karşısında değerinin düşürülmesine ne denir? a) Devalüasyon b) Revalüasyon c) Stagflasyon d) Hiper enflasyon Kaynak: Berber (2016, s.260) Cevap: A	210	49,8
9-) Aşağıdakilerden hangisi cari işlemler hesabı içinde değildir? a) İhracat b) İthalat c) turizm gelirleri d) yabancıların ülke içinde aldıkları devlet tahvili Kaynak: Berber (2016, s.353) Cevap: D	114	27
10-) Merkez Bankası'nın piyasadan tahvil satın alması veya piyasaya tahvil satmasına ne denir? a) Reeskont faizleri b) Açık Piyasa İşlemleri c) Kapalı piyasa işlemleri d) Zorunlu karşılık oranları Kaynak: Berber (2016, s.315) Cevap: B	78	18,5

Bölgümlere göre makro iktisat test sonuçlarına göre %5 seviyesinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için One Way Anova testi kullanılmış ve bölümlere göre farklılık olduğu ortaya çıkarılmıştır (F:21,805 ve Sig:0,000). Levene testine göre varyanslar homojen değildir ve bu nedenle Tamhane's T2 testi kullanılarak hangi gruplar arasında farklılık olduğu ortaya çıkarılmıştır. İktisat bölümü öğrencileri ile diğer bölüm öğrencileri; işletme bölüm öğrencileri ile kamu yönetimi öğrencileri arasında %5 seviyesinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. İktisat bölümü öğrencilerinin doğru cevap verme oranı %46,6; işletme öğrencilerinin %39,6; Siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğrencilerinin %32,3 ve Bankacılık-Sigortacılık öğrencilerinin doğru cevap verme oranı %34,3'dür. İktisat bölümü öğrencilerinin doğal olarak makro iktisat ile ilgili daha fazla sayıda ders almış olmaları diğer bölümlere göre daha yüksek başarı göstermeleri sonucunu ortaya çıkarmıştır. İşletme Bölüm öğrencilerinin makro iktisat alanında Bankacılık ve Sigortacılık ve Kamu Yönetimi ve Siyaset bilimi öğrencilerinden daha başarılı olduğu görülmektedir.

One Way Anova testi yardımıyla yaşa göre makro iktisat test başarılarında %5 seviyesinde istatistiksel farklılık olup olmadığı ortaya çıkarılmıştır. Yaş grupları arasında istatistiksel açıdan fark olduğu Anova testi sonuçları yardımıyla belirlenmiştir (F:30,941 ve Sig:0,000). Varyanslar homojen değildir (Levene Sig:0,000) ve bu nedenle Tamhane's T2 testi ile hangi yaş grupları arasında farklılık olduğu belirlenmiştir. Sonuçta 19 yaş ve altı ile diğer yaş grupları arasında; 20 yaş ve diğer yaş grupları arasında; 21 yaş ile 24 yaş ve üstü grupları arasında %5 seviyesinde farklılıklar belirlenmiştir. 19 yaş ve altının ortalaması 2,41; 20 yaş grubunun ortalaması 3,01; 21 yaş grubunun ortalaması 4,11; 22 yaş grubunun ortalaması 4,48; 23 yaş grubunun ortalaması 4,48 ve 24 yaş ve üstü grubun ortalaması ise 5,25'dir. Yaş arttıkça daha fazla sayıda makro iktisat ve bağlantılı dersler görülmektedir.

5.3 Girişimcilik Niyetine ait Bulgular

Üçüncü bölümde ise Ajzen planlı davranış teorisine göre düzenlenmiş girişimcilik niyeti anketi (EIQ) kullanılmıştır (Linan ve Chen, 2009). Anketin bu kısmında güvenilirlik açısından Cronbach Alfa testi uygulanmış bulunan 0,862 değerine dayanılarak anketin yüksek derecede güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Küçük, 2016, s.232). Kişisel tutum sorularının ortalaması 2.67 ile 2.81 arasında değişmektedir. Ortalamanın 2.33 ile 3.67 arasında olması durumuna orta dereceli olarak değerlendirilmektedir (Küçük, 2016, s.239). Basıklık ve çarpıklık değerleri de -1 ile +1 aralığındadır ve bundan dolayı dağılımın normal olduğu kabul edilebilir (Morgan et.al, 2004, s.49). Öznel norm ortalaması 2.66 ile 2.78 arasında; algılanan davranış kontrolü sorularına verilen cevaplar 2.71 ile 3.02 arasında ve girişimcilik niyeti sorularına verilen cevaplar 2.71 ile 2.88 arasında değişmektedir. Neticede kişisel tutum (KT), öznel norm (ÖN), algılanan davranış kontrolü (ADK) ve girişimcilik niyeti (GN) soruları değerlerinin ortalama seviyede olduğu görülmektedir. Bütün soruların çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Girişimcilik

	Ortalama	Skewness	Kurtosis
Kişisel Tutum			
E1.) Girişimci olmak dezavantajdan çok bana avantaj sağlar.	2,67	0,692	0,147
E2.) Girişimcilik kariyeri benim için yeterince etkileyicidir.	2,81	0,312	-0,065
E3.) Yeterince Fırsat ve kaynağım olursa firma kurmak ve işe başlamayı tercih ederim.	2,78	0,442	0,151
E4.) Girişimci olmak bana büyük memnuniyet verir.	2,69	0,449	-0,036
E5.) Çeşitli Seçenekler arasında girişimci olmayı tercih ederim.	2,79	0,399	0,221
F. Öznel Norm (Bir Firma Kurmaya Karar Verirseniz yakın çevrenizdeki insanlar bunu onaylar mı?)			
F1.) Bir Firma kurmaya karar verirsem ailem bunu onaylar, destekler.	2,66	0,809	0,278
F2.) Bir Firma kurmaya karar verirsem arkadaşlarım bunu onaylar, destekler.	2,76	0,525	-0,024
F3.) Bir Firma kurmaya karar verirsem meslektaşlarım bunu onaylar, destekler.	2,78	0,280	-0,112
G. Algılanan Davranış Kontrolü			
G1.) Bir firma kurmak ve çalıştırmaya devam ettirmek benim için kolaydır.	2,91	0,788	0,430
G2.) Yaşayabilir bir firma kurmaya hazırım	2,92	0,375	-0,482
G3.) Yeni bir firmanın kuruluşunu kontrol edebilirim.	2,71	0,804	0,422
G4.) Bir firma kurmak için gerekli pratik ayrıntıları biliyorum.	2,78	0,544	-0,191

G5.) Girişimcilik projesinin nasıl geliştirileceğini biliyorum.	3,02	0,147	-0,209
G6.) Bir firma kurmaya kalkarsam yüksek başarı şansım olur.	3,01	-0,018	-0,279
H.Girişimcilik Niyeti			
H1.) Girişimci olmak için herşeyi yapmaya hazırım	2,78	0,601	-0,451
H2.) Profesyonel hedefim girişimci olmaktır.	2,80	0,194	-0,342
H3.) Kendi firmamı başlatmak ve işletmek için her türlü çabayı göstereceğim	2,72	0,484	-0,240
H4.) Gelecekte bir firma kurmaya kararlıyım	2,71	0,306	-0,463
H5.) Firma kurmayı çok ciddi olarak düşünüyorum.	2,81	0,439	-0,535
H6.) Bir gün bir firmayı kurma niyetim var.	2,88	0,586	-0,691

Girişimcilik niyetinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin analizi için hipotez testleri gerçekleştirilmiştir. Soruların çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında olması nedeniyle normal dağıldığı kabul edilmiş (Morgan et.al. 2004) ve parametrik testler uygulanmıştır. Bu testlerin sonuçlarını aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

1-) Kişisel tutum cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (Independent Sample T test, t:-1,566 ve Sig:0,118).

2-) Kişisel tutum yaşa göre farklılık göstermektedir (One Way Anova, F:14,353 ve Sig:0,000). Hangi gruplar arası farklılık olduğunun tespiti için Tamhane's T2 testi kullanılmıştır. 19 yaş ile 21 yaş arası; 19 yaş ile 22 yaş arası; 19 yaş ile 23 yaş arası; 19 ile 24 yaş ve üstü arası; 20 yaş ile 21 yaş arası; 20 yaş ile 22 yaş arası; 20 yaş ile 23 yaş arası; 20 yaş ile 24 yaş ve üstü arası; 21 yaş ile 24 yaş ve üstü arası fark bulunmaktadır.

3-) Kişisel tutum, aile gelirine göre farklılık göstermektedir (One Way Anova, F:8,101 ve Sig:0,000). Hangi gruplar arası farklılık olduğunun tespiti için Tamhane's T2 testi kullanılmıştır. Aile geliri 2000 TL'dan az olanlar ile 4001-6000 TL olanlar arasında; aile geliri 2001-4000 TL olanlar ile 4001-6000 TL arasında; aile geliri 2001-4000 TL olanlar arasında fark bulunmaktadır.

4-) Kişisel tutum, öğrencinin yaşadığı bölgeye göre farklılık göstermemektedir (One Way Anova, F:3,874 ve Sig:0,129).

5-) Öznel norm cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (Independent Sample T test, t:-0,056 ve Sig:0,956).

6-) Öznel norm yaşa göre farklılık göstermektedir (One Way Anova, F:20,151 ve Sig:0,000). Hangi gruplar arası farklılık olduğunun tespiti için Tamhane's T2 testi kullanılmıştır. 19 yaş ile 21 yaş arası; 19 yaş ile 22 yaş arası; 19 yaş ile 23 yaş arası; 19 ile 24 yaş ve üstü arası; 20 yaş ile 21 yaş arası; 20 yaş ile 22 yaş arası; 20 yaş ile 23 yaş arası; 20 yaş ile 24 yaş ve üstü arası; 21 yaş ile 24 yaş ve üstü arası; 22 yaş ile 24 yaş ve üstü arasında fark bulunmaktadır.

7-) Öznel norm öğrencinin yaşadığı bölgeye göre farklılık göstermemektedir (One Way Anova, F:1,181 ve Sig:0,315).

8-) Öznel norm aile gelirine göre farklılık göstermemektedir (One Way Anova, F:3,721 ve Sig:0,121).

9-) Algılanan Davranış kontrolü cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (Independent Sample T test, t:0,422 ve Sig:0,641).

10-) Algılanan Davranış kontrolü yaşa göre farklılık göstermektedir (One Way Anova, F:17,781 ve Sig:0,000). Hangi gruplar arası farklılık olduğunun tespiti için Tamhane's T2 testi kullanılmıştır. 19 yaş ile 21 yaş arası; 19 yaş ile 22 yaş arası; 19 yaş ile 23 yaş arası; 19 ile 24 yaş ve üstü arası; 20 yaş ile 21 yaş arası; 20 yaş ile 22 yaş arası; 20 yaş ile 23 yaş arası; 20 yaş ile 24 yaş ve üstü arasında fark bulunmaktadır.

11-) Algılanan davranış kontrolü aile gelirine göre farklılık göstermemektedir (One Way Anova, F:1,733 ve Sig:0,142).

12-) Algılanan davranış kontrolü öğrencinin yaşadığı bölgeye göre farklılık göstermemektedir (One Way Anova, F:0,734 ve Sig:0,623).

13-) Girişimcilik niyeti cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (Independent Sample T test, t:0,448 ve Sig:0,654).

14-) Girişimcilik niyeti yaşa göre farklılık göstermektedir (One Way Anova, F:11,264 ve Sig:0,000). Hangi gruplar arası farklılık olduğunun tespiti için Tamhane's T2 testi kullanılmıştır. 19 yaş ile 21 yaş arası; 19 yaş ile 22 yaş arası; 19 yaş ile 23 yaş arası; 19 ile 24 yaş ve üstü arası; 20 yaş ile 21 yaş arası; 20 yaş ile 22 yaş arası; 20 yaş ile 23 yaş arası; 20 yaş ile 24 yaş ve üstü arasında fark bulunmaktadır.

15-) Girişimcilik niyeti aile gelirine göre farklılık göstermemektedir (One Way Anova, F:0,515 ve Sig:0,725).

16-) Girişimcilik niyeti öğrencinin yaşadığı bölgeye göre farklılık göstermemektedir (One Way Anova, F:1,265 ve Sig:0,272).

5.4 Korelasyon Analizi Bulguları

Mikro iktisat (Mİİ), makro iktisat (MAİ) test sonuçları ile kişisel tutum (KT), Öznel Norm (ÖN), Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) ve Girişimcilik Niyeti (GN) arasında gerçekleştirilen korelasyon analizinin sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Korelasyon Analizi

	Mİİ	MAİ	KT	ÖN	ADK	GN
Mİİ	1	0,704** 0,000	0,569** 0,000	0,493** 0,000	0,514** 0,000	0,464** 0,000
MAİ	0,704** 0,000	1	0,537** 0,000	0,411** 0,000	0,483** 0,000	0,396** 0,000
KT	0,569** 0,000	0,537** 0,000	1	0,345** 0,000	0,452** 0,000	0,690** 0,000
ÖN	0,493** 0,000	0,411** 0,000	0,345** 0,000	1	0,209** 0,000	0,323** 0,000
ADK	0,514** 0,000	0,483** 0,000	0,452** 0,000	0,209** 0,000	1	0,568** 0,000
GN	0,464** 0,000	0,396** 0,000	0,690** 0,000	0,323** 0,000	0,568** 0,000	1

** : 0,01 seviyesinde anlamlı korelasyon.

Korelasyon katsayısının 0,60 ile 0,80 arasında olması iki değişken arasında kuvvetli ilişki; 0,40 ile 0,60 arasında olması orta dereceli ilişki; 0,20 ile 0,40 arasında olması ise zayıf yönlü ilişki olduğu biçiminde yorumlanabilmektedir (Küçük, 2016, s.250).

Mikro İktisat test (Mİİ) sonuçları ile Makro İktisat test (MAİ) sonuçları arasında güçlü bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır ($R=0,704$). Bu sonuç beklenen bir sonuçtur, zira mikro iktisat dersinden başarılı olan bir öğrencinin makro iktisat dersinden de başarılı olması beklenmektedir.

Mikro İktisat test (Mİİ) sonuçları ile Kişisel Tutum (KT), Öznel Norm (ÖN), Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) ve Girişimcilik Niyeti (GN) arasında orta düzeyli ilişki tespit edilmiştir. Mikro İktisat test sonuçları (Mİİ); Kişisel Tutum (KT), Öznel Norm (ÖN), Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) ve Girişimcilik Niyetlerini (GN) orta düzeyde etkilemektedir. Tablodan görüldüğü gibi Mikro İktisat test sonuçları ile Kişisel Tutum (KT) arası korelasyon katsayısı 0,569; Mikro İktisat test sonuçları ile Öznel Norm (ÖN) arası korelasyon katsayısı 0,493; Mikro İktisat test sonuçları ile Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) arası korelasyon katsayısı 0,514 ve Mikro İktisat test sonuçları ile Girişimcilik niyeti (GN) arası korelasyon katsayısı 0,464'dür. Kısaca mikro iktisat dersinin başarısı ile girişimcilik niyeti arasında pozitif yönlü orta düzeyli bir ilişki tespit edilmiştir.

Makro İktisat test sonuçları (MAİ) ile Kişisel Tutum (KT), Öznel Norm (ÖN) ve Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) arasında orta düzeyli ilişki tespit edilmiştir. Makro iktisat Test sonuçları (MAİ) ile girişimcilik niyetleri (GN) arasında zayıf yönlü ilişki tespit edilmiştir. Tablodan görüldüğü gibi Makro İktisat test sonuçları ile Kişisel Tutum (KT) arası korelasyon katsayısı 0,537; Makro İktisat test sonuçları ile Öznel Norm (ÖN) arası korelasyon katsayısı 0,411; Makro İktisat test sonuçları ile Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) arası korelasyon katsayısı 0,483 ve Makro İktisat test sonuçları ile Girişimcilik niyeti (GN) arası korelasyon katsayısı 0,396'dır. Kısaca makro iktisat dersinin başarısı ile girişimcilik niyeti arasında pozitif yönlü zayıf düzeyli bir ilişki tespit edilmiştir. Mikro iktisat ve makro iktisat test sonuçları ile girişimcilik niyetleri arasında bulunan pozitif yönlü anlamlı ilişki daha önce Kahya ve İmamoğlu (2015) çalışmasının sonuçları ile uyumludur.

Kişisel Tutum (KT) ile Öznel Norm (ÖN) arasında pozitif yönlü zayıf ($R:0,345$) tespit edilmiştir. Kişisel Tutum (KT) ile Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) arasında pozitif yönlü orta seviye ($R:0,452$) ve Kişisel Tutum (KT) ile Girişimcilik Niyeti (GN) arasında pozitif yönlü kuvvetli ilişki ($R:0,690$) tespit edilmiştir.

Öznel Norm (ÖN) ile Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) arasında ($R:0,209$) ve Öznel Norm (ÖN) ile Girişimcilik Niyeti (GN) arasında ($R:0,323$) pozitif yönlü zayıf ilişki tespit edilmiştir. Algılanan Davranış Kontrolü (ADK) ile Girişimcilik Niyeti (GN) arasında pozitif yönlü orta seviyeli ilişki ($R:0,568$) tespit edilmiştir.

6. SONUÇ

Ülkelerin ekonomik amaçlarını gerçekleştirebilmesi için diğer üretim faktörlerini üretime yönlendirecek olan girişimcilere ihtiyacı bulunmaktadır. En önemli girişimci adaylarının üniversite mezunu gençler olduğunu varsayacak olursak gençleri girişimci olmaya teşvik edecek faktörlerin önemi daha iyi anlaşılabilir. Girişimcilik niyetlerini açıklayan modellerinden bir Ajzen Planlı Davranış modelidir. Ajzen planlı davranış modeline göre girişimcilik niyetlerini Kişisel Tutum, Öznel Norm ve Algılanan Davranış Kontrolü etkilemektedir. Dünya ve Türkiye'deki ekonomik gelişmeleri iyi biçimde takip ederek yorumlayabilecek kişilerin girişimcilik kariyerinde daha başarılı olabilecekleri, girişimciliğe niyetlerinin daha yüksek olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle çalışmada girişimcilik niyetleri ile iktisat bilgisi arasındaki ilişkinin varlığı incelenmesi için Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin mikro ve makro iktisat bilgilerini ölçmeye yönelik bir test yapılmış ve daha sonra Ajzen Planlı davranış modeli için hazırlanmış olan ölçek uygulanmıştır.

Bu çalışmanın sonunda Mikro iktisat testinde öğrencilerin başarısı ile girişimcilik niyetleri arasında pozitif yönlü orta dereceli bir ilişki tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle öğrencilerin mikro iktisat bilgisi arttıkça girişimcilik niyetleri de artmaktadır. Makro iktisat testi başarısı ile girişimcilik niyetleri arasında ise pozitif yönlü zayıf ilişki tespit edilmiştir. Yani öğrencilerin makro iktisat bilgisi arttıkça girişimcilik niyeti zayıf da olsa artmaktadır. Ayrıca mikro iktisat ve makro iktisat test sonuçları ile kişisel tutum, öznel form ve algılanan davranış kontrolü arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Ekonomi okuryazarlığı sadece kişilerin girişimcilik eğilimlerinin artırılmasında değil etkin ve rasyonel karar vermelerinde, varlıklarını etkin biçimde değerlendirmelerinde de faydalı olacaktır. Bu nedenle gençlerin girişimcilik niyetlerini artırmak için küçük yaşlardan itibaren ekonomi eğitiminin verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Çalışma Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Akademik açıdan farklı kitleler üzerinde çalışmalar yapılarak literatüre katkı sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Alparlan, A.M., Taş, M.A., Yastioğlu, S. (2017). “Girişimcilik Niyeti Eğitimle Mi Artar Yoksa Kültürel Değerlerle Mi Açıklanır?”, *Mehmet Akif Ersoy Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 148-161.
- Barış, S., Şeker, H. (2017). “Ekonomi Okuryazarlığı: Amasya Üniversitesinde Bir Araştırma”, *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 54(624). 79-93.
- Berekeci, N. E., Ayriçay, Y., Kök D, (2018). “İslami Finansal Okuryazarlık: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi’nde Bir Alan Araştırması”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 33, Denizli, s. 45-60
- Bird, B. (1988). “Implementing Entrepreneurial Ideas: The Case For Intention”, *The Academy of Management Review*, 13(3), 442-453
- Bygrave, W.D. ve Hofer, C.W. (1991). Theorizing About Entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practise*. 16(2), 13-22.
- Çömlekçi, İ. (2017). “İslami Finans Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Katılım Bankaları Müşterileri Üzerine Bir Araştırma”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(63), 1423-1439.
- Dang, .p. Nguyen, L., Tran, K. (2017). “Are Vietnamese Individual Investors Financially Literate? A Preliminary Study”, *Journal of Economics Business and Management*, 5(5), 205-212
- Dilek, S. (2017). *Oyun Teorisi Eşliğinde Sanayi Ekonomisi*. Seçkin Yayınları. 2.Baskı.
- Dilek, S.; Küçük, O, Eleren, A. (2016). “Kastamonu Üniversitesi Öğrencilerinin Ekonomi Okuryazarlığı”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 1865-1878.
- Durmuş, M.E., Yardımcıoğlu, F. (2018). “İlahiyat Öğrencileri Ne Kadar İslami Finans OkurYazarı”, *Siyaset Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*. 6(1), 167-183.
- Fatoki, O. (2014). “The Financial Literacy of Micro Entrepreneurs in South Africa”, *Journal of Social Sciences*, 40:2, 151-158.
- Gerek, S. ve Kurt, A.A. (2011). “Ekonomi Okur-Yazarlığı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması”, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. XXX(1), 59-73.
- Gözek, S. ve Akbay, C. (2012). “Girişimci Adaylarının Girişimcilik Eğilimleri ve Sorunları”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C/S. 9 (2), 45-60.
- İrmiş, A., Barutçu, E. (2012). “Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Çalışması”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26(2), 1-25

- Kahya, C., İmamoğlu, İ.K. (2015). “Ekonomi Okuryazarlığının Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Rolü”, *International Journal of Social Science*. 39, 139-156.
- Kocabıyık, T., Teker, T. (2018). “Finansal Okuryazarlık: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(2). 117-144.
- Krueger, N.F., Carsrud, A.L. (1993). “Entrepreneurship Intentions: Applying The Theory of Planned Behavior”, *Entrepreneurship & Regional Development*, 5, 315-330
- Küçük, O. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ekin Yayınevi.
- Küçük, O. (2015). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Seçkin Yayınları.
- Liñán, F. ve Chen, Y. W. (2009) “Development and Cross-Cultural Application of a Specific Instrument to Measure Entrepreneurial Intentions”, *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3):119-144.
- Lusardi, A. (2008). “Financial literacy: an essential tool for informed consumer choice?”, (No. w14084). *National Bureau of Economic Research*, 1-29.
- Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W., & Barrett, K. C. (2004). *SPSS for introductory statistics: Use and interpretation*. Psychology Press.
- Özler, N.D.E., Giderler, C., Baran, H. (2017). “Özyeterlilik ve Kontrol Odağının Bireylerin Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkisini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICMEB17 Özel Sayısı, 736-746
- Ripain, N., Amirul, S.M, Nail, R. (2017). “Financial Literacy and SMEs’Potential Entrepreneurs: The Case of Malaysia”, *Journal of Administrative and Business Studies*, 3(2), 60-68
- Şeşen, H., Basım, H.N. (2012). “Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, *Ege Akademik Bakış*. 12, 21-28
- Teyyare, E., Ayyıldız, B., Dirican, H., Zıvalı, B.S., Renkli, B. (2018). “İktisadi ve Mali Okuryazarlık Üzerine Bir Araştırma: Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Örneği”, *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(14), 99-120.
- Timuroğlu, N.M., Çakır, S. (2014). “Girişimcilerin Yeni Bir Girişim Yapma Niyetlerinin Risk Alma Eğilimi ile İlişkisi”, *AKÜ İİBF Dergisi*, XVI(2), 119-136.
- Top, S. (2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*. Beta Yayınları.
- Top, S; Çolakoğlu, N.; Dilek, S. (2012). “Evaluating Entrepreneurship Intentions of Vocational High School Pupils Based On Self-Efficacy Concept”, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 58, 934-943.
- Usama, K.M., Yusoff, W.F.W. (2018). “The Relationship Between Entrepreneurs’ Financial Literacy and Business Performance Among Entrepreneurs of Buachi State Nigeria”, *International Journal of Entrepreneurship and Business Innovation*, 1(1), 15-26.
- Uysal, B., Güney, s. (2016). “Entrepreneurial Intentions of Turkish Business Students: An Exploration Using Shapero’s Model”, *Journal of Administrative Sciences*. 28, 27-47
- Wang, C.K. and Wong, P.K. (2004). “Entrepreneurial interest of university students in Singapore”, *Technovation*. 24, 163-172.
- Wood, W.C., Doyle, J.M. (2002). “Economic Literacy Among Corporate Employees”, *The Journal of Economic Education*. 33(3), 195-205.
- Yayar, R., Karaca, Ö. (2017). “Economic Literacy Levels of Public Officers In Turkey”, *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences*. 11(1), 49-65

- Yeşilay, R.B., Yavaş, V. (2017). “Öğrencilerin Girişimcilik Niyetinin Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde İncelenmesi: Sivil Havacılık Alanında Öğrenim Gören ÖnLisans Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, *Girişimcilik ve İnnovasyon Yönetimi Dergisi*, 6(1), 145-172.
- Yücel, S., Çiftçi, N. (2018). “Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 142-161.
- Zhang, Y., Duysters, G., Cloudt, M. (2014). “The Role of Entrepreneurship Education As a Predictor of University Students’ Entrepreneurial Intention”, *International Entrepreneurship and Management Journal*, 10(3), 623-641.

Research Article

Ekonomi Okuryazarlığının Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi

The Impact of Economic Literacy On Entrepreneurship Intention

<p>Serkan DİLEK Kastamonu Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü Kuzeykent Külliyesi Kastamonu/ Türkiye serkan.dilek@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-0393-4509</p>	<p>Hayrettin KESGİNGÖZ Karabük Üniversitesi Demir Çelik Kampüsü İİBF/ İktisat hayrettinkesgingoz@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-5143-4891</p>	<p>Ebru Nergiz Gelişim Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Avcılar/İstanbul energiz@gelisim.edu.tr https://orcid.org/0000-0003-2486-2388</p>
---	---	--

Extended Summary

The importance of entrepreneurship is understood better in globalized World and the number of researches about entrepreneurship is increasing day by day (Şeşen and Basım, 2012, p.21). Now, the importance of entrepreneurship in economy is widely accepted by society (Top, 2006, p.3). It is thought that entrepreneurs, who are evaluating opportunities in markets and realizing new business opinions, are thought to be the most important assistant in reaching sustainable economic growth (Kahya and İmamoğlu, 2015, p.140). So, entrepreneurship intentions of university students and encouraging them to be entrepreneurs are drawn attention of policy makers and researchers (Şeşen and Basım, 2012, p.21) and subsidies and supports to entrepreneurs are increasing every day.

Though the supports of several public institutions such as KOSGEB and TKDK and financial institutions, the scarcity of entrepreneur number shows that Turkey can not evaluate its young population potential effectively (Uysal and Güney, 2017, p.28). Several researches indicate that Turkish youngs do not evaluate entrepreneurship as socially attractively (Top et.al. 2012).

Entrepreneurs should have enough economic knowledge and make accurate economic decisions to be succeeded in their career (Kahya and İmamoğlu, 2015, p.145). It is thought that the increased economic literacy of young population will increase the number of entrepreneur candidates and provide them to be more successful in competitive atmosphere (Kahya and İmamoğlu, 2015, p.140). In other words economic literacy affects entrepreneurship intentions positively and because of this reason economic literacy is important for policy makers.

In competitive environment entrepreneurs should have main knowledge about economics to survive. Factors which affect market demand, consumer equilibrium, competition in markets, product differentiation, affects of government decisions on markets, money and fiscal policies etc. help entrepreneurs to be succeeded in their career. Economic knowledge also prevents individuals from wasting, helps in evaluating their assets effectively; make right decisions about consumption, working etc.

In this research it is aimed that the relationship between economic literacy and entrepreneurship intentions. To measure economic literacy test which asks main questions about economics are used instead of scales which are used in previous studies. In this respect it differs from previous researches. In first part, literacy about economic literacy and entrepreneurship intentions are

reviewed. In second part the results of test and questionnaires, which are conducted to Kastamonu University students, are investigated.

One of the best model, which explains entrepreneurship intentions is Ajzen planned behaviour model. According to Ajzen Planned Behaviour model, there are three factors affecting entrepreneurship intentions. These three factors are perceived behavioural control, subjective norm and personal attitude. It is accepted that individuals, who follow economic developments in the both Turkey and world will be more successful in their entrepreneurship career. Also they will have higher entrepreneurship intentions. Because of this reason we conducted a survey on students of Kastamonu University economics and administrative sciences faculty to measure micro and macro economic information and scale which is used for Ajzen Planned Behavior model is applied on this survey.

At the end of this research we have reached significant and interesting results which contribute literature.

1-) There is positive correlation between the success on micro economic test and entrepreneurial intentions at moderate level. In other words, as micro economic knowledge increases entrepreneurial intentions increase. Also we witness positive correlation between the success on micro economic tests and subjective norm, personal attitude, perceived behavioural control at moderate level.

2-) There is positive but weak relationship between the success on macro economic test and entrepreneurial intentions. This means that as macro economic knowledge increases entrepreneurial intentions increase weakly. Addition to this, we have found positive correlation between the success on macro economic tests and subjective norm, personal attitude, perceived behavioural control.

3-) We have found positive and significant relationships between test results (micro and macro economics) and perceived behavioural control, subjective norm, personal attitude.

These results confirm that both micro and macro economic knowledge affects entrepreneurial intentions of young people.

Economic literacy does not only increase entrepreneurial intentions of individuals but also help them in making effective and rational economic decisions and evaluating their assets effectively. This will help in reaching macro economic targets of states such as decrease in unemployment rate, economic growth, higher GDP etc. Because of this reason it will be useful to give economic courses to young individuals from the beginning of early ages.

Research is conducted on only students of Kastamonu University Economics and Administrative Sciences Faculty. Different researches which will be conducted on different population will contribute to literature.